

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: Rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmaa valmisteleva työryhmä,
Drno YM009:00/2012

Asia: LAUSUNTO LUONNOKSESTA TYÖRYHMÄN LOPPURAPORTIKSI

Kiitämme lausuntomahdollisuudesta ja toteamme kannattavamme työryhmän esittämiä toimenpide-ehdotuksia seuraavin täydennyksin/varauksin:

1. Puujätteen hyödyntäminen energiaraaka-aineena mahdollistetaan ja se lasketaan hyödyksi kierrätysvelvoitetta laskettaessa.

Perusteet

- *Direktiivi mahdollistaa poikkeaman kansallisiin olosuhteisiin vedoten. Suomi on sitoutunut nostamaan bioenergian osuuden 38 % vuoteen 2020 mennessä. Päästäkseen tavoitteeseen purkupuuta ei voida ohjata muuhun kuin energiakäyttöön. Raportin mukaan talonrakentamisesta kertyy puujätettä vuosittain noin 900 000 tonnia eli 2 miljoonaa kuutiometriä, mikä on huomattava määrä otettaessa huomioon, että vuonna 2011 lämpö- ja voimalaitoksissa metsähaketta käytettiin 6,8 miljoonaa kuutiometriä.*
- *Puun energiahyödyntämisen ottaminen mukaan kierrätystavoitteeseen, helpottaa myös muiden rakennusmateriaalin kierrätysvelvoitteita.*
- *Puun käytön hankaloittaminen heikentää erityisesti paikalla valettavan betonirakentamisen kilpailukykyä, koska valtaosa rakentamisen puujätteestä syntyy valumuoteista.*
- *Puujätteillä voidaan korvata tuontiriippuvaisten, fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja edelleen nostaa bioenergia osuutta Suomen energiantuotannossa.*

2. Lisätään kohtiin kohdat 4.1 ja 4.2, että

- a. ympäristövaikutusten laskenta otetaan osaksi rakennuslupamenettelyä samalla tavoin kuin energiatehokkuuden laskenta tehdään jo nyt,
- b. rakennustuotteiden ympäristöselosteista tehdään pakollisia ja rakennustuotteiden alkuperän ja kestävyden osoittamisvelvoite (sertifiointi) laajennetaan koskemaan kaikkia rakennusmateriaaleja, mikä parantaa niistä ilmoitettavan tiedon luotettavuutta ja
- c. ympäristövaikutusten vähentämiselle asetetaan tavoitteet ja rakentamismääräyksissä vaatimukset.

Perusteet

- *Velvoittava säädösohjaus on tehokkain tapa muuttaa rakennusalan käytäntöjä.*
- *EU:n 1.7.2013 osaksi lainsäädäntöä tullut rakennustuoteasetuksen mukaan jäsenmaat voivat asettaa vaatimuksia rakentamisen ympäristövaikutuksille. CEN TC350 standardi mahdollistaa eri vaihtoehtojen vertaamisen keskenään yhdenmukaisesti.*
- *Suomen profiloituminen edelläkävijäksi ympäristöystävällisessä rakentamisessa parantaa koko kotimaisen rakennustuoteteollisuuden vientimahdollisuuksia.*
- *Menettely kohtelee eri rakennusmateriaaleja yhdenvertaisesti.*
- *Ympäristövaikutuksiltaan edullisimpien ja kestävien ratkaisujen suosiminen elinkaaren alussa vähentää ympäristökuormia myös niiden elinkaaren lopussa.*

3. Kohdan 4.4. toimenpiteiden jalkautuksessa otetaan huomioon, ettei raportoinnilla lisätä yritysten hallintotaakkaa.

Perusteet

- *yritysten hallintotaakka on jo nyt suuri ja edelleen kasvussa johtuen uudesta rakentamisen sääntelystä. Arkkitehti- ja rakennesuunnittelun kehittäminen, materiaalitehokkaiden toimintatapojen yleistäminen, koulutuksen lisääminen sekä julkisten korjauskohteiden käyttö materiaalitehokkaan rakentamisen pilotoinnissa ovat oikeita keinoja jalkauttamaan materiaalitehokkaan rakentamisen yleiseksi rakentamismormiksi.*
- *EU tavoitteena on päinvastoin keventää yritysten hallintotaakkaa.*

Muita huomautuksia

Esitettyjä tilastoja kannattaa selkiyttää. Raportin mukaan rakentamisen toimialalta syntyneestä n. 18,4 milj. tonnista jätettä noin 253 tuhatta tonnia on puujätettä. Talorakentamisessa vuosittain kertyvästä 2,2 miljoonasta tonnista puujätteen osuudeksi ilmoitetaan 41 %, eli n. 900 tuhatta tonnia. Jätevirrat kannattaisi avata kokonaisuutena esim. kaavioin, mitä jätteitä, mistä ja kuinka paljon syntyy. Tämä helpottaisi jätevirtojen ja niihin liittyvien asioiden suhteuttamista toisiinsa.

Rakentamisen kierrätysasteiden vertaaminen muihin Euroopan maihin on maantieteellisten erojen takia turhaa. Puujätettä syntyy Suomessa paljon, mutta suuri puujätteen osuus Suomessa ei ole ainoa syy muita maita pienempään kierrätysasteeseen. Esimerkiksi Hollannissa ja Tanskassa lyhyiden välimatkojen takia jätteiden hyötykäyttö on kustannus- ja ympäristötehokkaampaa toteuttaa kuin Suomessa. Näissä maissa on myös lastu- tai MDF-levytehtaita, joihin on hankittu keräyspuun käsittelyyn soveltuva laitteisto. Suomessa puolestaan on hyvin kehittynyt kierrätyspuun energiahyödyntämiseen soveltuva lämpölaitosverkosto.

Raportissa kannattaa kiinnittää huomiota termien oikeaan käyttöön. Puusta puhuttaessa tulee aina selventää, tarkoitetaanko puujätettä, puuta rakennusmateriaalina tai puuta puuvartisena kasvina. Muutoinkin raportissa tulisi selventää käsitteitä ja niiden välistä hierarkiaa ja mainita aina selvästi puhutaanko talonrakentamisen jätteistä vai rakentamisen toimialalla syntyvistä jätteistä.

Luettavuuden ja uskottavuuden kannalta raporttiin kannattaa merkitä selvästi lähdeviittaukset, esimerkiksi lukuarvojen osalta. Koska raportti ei sisällä erillistä lähdeluettelo, tulee esimerkiksi Tilastokeskus -viittauksissa olla mainittuna esim. sivun alalaidassa osoite, johon viitataan.

Annamme tarvittaessa mielellämme lisää tietoja toimialastamme työn eteenpäinviemiseksi.

Helsingissä 29.8.2013

Kunnioittaen,

Mikko Viljakainen
Toimitusjohtaja, Puuinfo Oy